

MŐRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. III. Évf.

Márkisevei, 1924. október 22.

Broj 39. Szám

Demissija vláde.

Kak pregnáno krícsanye právi: „szamo edno—jezicsni národ má bodócsnoszt“, bi mogli i povedati túdi: szamo edne miszli politicsna grupa má mócs ravnati.“ Ár pa pri lèpom vküper razmènyi rázlicsnoga jezika národ túdi má bodócsnoszt, sze szamó odszébe razmi, ka túdi i rázne partáje bi mele mócs i priliko do szküpnoga dela, csi bi vszáka szamo telko popüsztlivoszti szí privócsila, kelko tó národa dobrobit zahteva. Naszpróti tomi szí pa yoditelje za vecs stímajo szvoje oszobne haszke, kak pa haszek tisztoga národa, ki ji je z szvojim glaszüvanyom pri volítvaj do té odgovornosztí pune csészti szpravo.

Sz-páverszkimi dácse-pèzezi plácsani politicsni cirkusz sze ták napré spila. Nazvüna vszi kázejo, ka za prebiválsztvo delajo, za kuliszami sze pa vsze drügo godí. Tè dogódkí szo posztavili vládo pred denésnyi sztális, demissionirati je mogla.

Dnesz je 'ze faktum tó, ka je Davidovičova vláda propádla. Vzrok demissiji je doszta okolnosztí daló. 'Ze száma brezdelnoszt té vláde je nató kázala, ka bodócsnosztí za obsztoj nema. Nyé doszedásnye cèlo delo sze je vtópila szamo v-edno: vnógo premescsenyé cszlüzbencov z nazadomescsenyom politicsnoga vra'znistva. Drügi szünek vládí je pa dao Hadžič vojnszki miniszter, kí je z-sztópo z-vláde odkrito i záto, ár je nê büo ednoga mislènya z tisztov vládov. kí je biti stela natelko popüsztlíva tisztomi Radiči „kí je odkriti antimonarhist i neprijátel dr'závi potrebnè vojszke.“ Sztem sze je zacsnó rüsti fundament vláde, tak, ka je, túdi po 'zelényi kralá, Davidovič pódao cèle vláde demissijo.

Po demissiji té vláde príde dezignácija edne drüge politicsne oszebnosztí, i csi sze nyemi poszrecci szposztaviti vládo, sze zacsné cirkusz znóvics, csi pa nê, sze parlament razpüszti. razpísejo volítvi, odlócsanye národa.

V té pár létí szmo nájvecs politicsni kríz pre'zíveli, dobroga dela za národ nika nê. Pri tom velkom sztrankarsztvi drügo niti csakati nemamo. Dókecs v drügi nóvo nasztávleni dr'závaj zaiszti-

no delajo, tecsasz sze prinasz szkübèjo med szebov. Gda je indrik konsolidácija 'ze popolna, tecsasz prinasz niti v zacsetki nê. Tá politicsna igra je pa jedíno szamo národí na skodo, ár dácsoplacsilca té'zí v prvoj vrszti. Dókecs na krmilo nepríde edna ali drüga pol. grupa, tecsasz zná krícsati kabi trbelo, ali da je 'ze tam, te rávno tak dela kak drüga — niká nê, ali pa za szvoje sztrankarszko-oszebne haszke.

Krao i demissija vláde.

Kak sze je zgódilo.

Po vecsi audiencijaj je priso na réd minister Dr. Marinkovič k kralè v audiencijo, komi je krao odkrito povedo da csáka od vláde ka odsztópi. Marinkovič je tó povedo Davidoviči i je tak vláda taki szklenola demissijo.

Sztém sze pa ne vtisalo poli-

Zdaj szmo vidli ka znájotè, kí szo telko krícsali. Vidli szmo, ka je té parlament nezmo'zen delati, i csi szo sze z Radicsom i med szebov szporazmeti za delo nemogócsi bíli, odlócsiti more szam národ z nóvimi volítvami, 'ze ednók sto naj dela v rédnom tèki v haszek dr'záve, tóje národa. Bodi szí pa kak stécs, té cirkusz sze dale igrati neszmè, ár sze národ ednók razburka i vtisati ga mócsi nede.

ticsno válovje. Napré dogovorjeno, na kralá 'zeljo sze zacsnólo pogájanye na koncentracijszko vládo, kí pa nebóda pod sztreho szprávlèno. V-tom sztáni sze pa gücsi za homogenno radikálno vládo, kí bi razpüsztila parlament i vodila nóve volítvi.

Vládni blok-ednoten.

Vsze vládne i vládo podpérajócse partáje szo po demissiji konzultacije mele, stere koncni rezultát je: csi prido na vládo ali nê, do v enotnom vküprazmènyi delale dale.

Nas krao, patron bo'zega groba.

V csetrték je büo obed na kralèvszkom dvóri v-császt carigradszkomí patrijarhi, kí je ponüdila nasemi kralè patronat nad „Bo'zim grobom“ i branitelsztvo krscsanov. Patron je büo prvé ruszki cár, zdaj pa je prevzeo nas krao, kak krao najvékse szlov. dr'záve,

Pogájanya z Vögri.

BEOGRAD. Pogájanya med nasov i vogrszkov vládov pascslivo tecséjo. Dela ji vsze navküper edenajszet odborov za rázna pitanya. Na rédi szo rávno zdaj túdi 'zelezniske konvencije, tó pa nê znáno ali de sze gücsalo kaj od dvé Prékurszki-vi 'zeleznici v námen tranzita —?

A kormány lemondó okiratának szövege.

Felséges Uram! Miután Felséged annak a szükségességét fejezte ki előttem, hogy nyujtsuk be lemondásunkat abból a célból, hogy eddigi politikánk folytatására a béke, a rend a törvények, a korrupció elleni küzdelem, a szerb, horvátok és szlovének megegyezése politikájának alapjait kiszélesítsük, bátor vagyok Fel-

Je vsze mogócsse!?

Vláda za vládov demissionéra, pokojnínè za pokojnínov prídejo, záto moro pridti dávcni cseki za csekom vszígdar i vszígdar véksi.

Tè okoli 300 poszlancov sze nemre medszebov zgíhati za delo v národa dobróto, szamo v ednom szo bili vszi ednáko navdüseni, v ednoj miszli i tó: gda szo szí dnévnicó na 300 Dinárov podignóli!

V parlamenti je desztét partájov zasztópani i sze szporazmeti nemréjo med szebov. Kak bi bíli csi bi Radič dóbo v róke ravnanye i bi on posztáo gláva vláde? — On bi sze náj prvé szporazmo, ali nê sz-partájami, nego — z-národóm.

Radič je med pogoji z vládov zahtevao bána pod koga oblászt bi szlísilo: cèlo Horvacsko, Szlavonija, záhodno Szremszko, Med'zimurje, níkelko Dalmácije i Boszna-Hercegovina. Szamo od Prékurja je níkséga gucsa nê pri té pogájanyaj, csirávno szo tak navdüseno volili Radičove kandidáte. Sto je krivec, ka radičovi szamo v Prékurji gucsijo za Prékurce, ali Čišmešija, ali Krupič (?) ali pa szam Radič? Níeden je nê krivec, ár je níeden nê Prékurec, kak bi sze brigao za Prékurje.

Csi bi ovode odpréte bílé, i mála deca sze tam gojila, pa nebi solé brez vucsitelov bílé v Prekmurji i csi nebi sze té ovode i nisterne solé za kaszárne núciale: bi tó dobro bíló? — Nê, ár bi v Prékurji nacionálni dúh vdaro vó z te nóve, mláde generácije i bi nebi bilo ro'zjá ki bi tó lokalizéralo . . . !

Lüdjé pripoznajo ka v nisteri obcsinaj je büo zgrablivi beteg med 'zivinov, ali szí tak gucsijo, ka zátogavolo bi léko bílá szenyá v nisteri mesztáj, szamo záto sze nedovoli escse, ár bi tak páver do pénez prísao i bi placsüvao dácso tak, ka bi dávcni urad nê zadolo pobérati. Tak pa ka páver nemre do pénez pridti, ár nika odati nema, je malo mér. 'Zivila antikorrupcija.

ségednek kabinetem lemondását előterjeszténí.

Davidovics M. Ljubomir
a minisztertanács elnöke.

A kormány kiáltványt akart intézni a néphez.

A kormánynak a lemondást megelőző tanácskozásán — a kiszivárgott hírek szerint — fölmerült az a terv, hogy a lemondott kormány kiáltványban forduljon a néphez és ilyen uton tiltakozzon az alkotmányon kívüli tényezők beavatkozása ellen. Egy másik javaslat úgy szólt, hogy a tiltakozást a király elé terjesztendő lemondó levélben juttassák kifejezésre. Végül is azonban felülkerekedett az álláspont, hogy a kormány higgadt, tárgyilagos hangú levélben terjessze lemondását a király elé.

SHS-Magyar delegáció adóság tárgyalásai.

3:1 lesz az arány.

Mint már megírtuk, a magyar és a mi kormányunk kiküldöttéi közt újból folynak a gazdasági tárgyalások. Többek közt megállapodás felé haladnak a háboru előtti és alatti adóságokra vonatkozó eszmecserék. A két bizottság a 3:1 arányban állapodott meg, vagyis egy régi magyar korona adóságért 75 parát kell majd fizetnie az SHS adósnak. Ezzel vége lesz annak a kellemetlenségnek, a melynek kitéve voltak egyes itteni lakosok, mikor a magyar bankok és hitelezők arany koronában követelték a fizetendő összeget.

A felemelt vámázsio.

Régi baj nálunk az, hogy semmi-kép sem ismerik el úgy, ahogy az illetékes köröknek ezt tudni kell, hogy Jugoszlávia nem ipari hanem földmívelő állam. Hogy nem ismerik el bizonyítéka annak az, hogy minden intézkedés, rendelkezés és törvény egy egy tördöfés, a már úgyis csak még életével tengődő gazdálkodás elszibbadt ütőereibe. Pedig amikor a földmívelők így kiuzsoráztatnak, más osztályok annak kiszípolozott hasznát nem látják. Egy amit nem hallgathatunk el az, hogy így több összeg áll rendelkezésre a haszontalan elszórásokra.

Hogy az államrendszer működessen, ahhoz természetes pénz kell, azért megtalálják a módját is, hogy honnan teremtsék azt elő. Egy ily mód, forrás a vám is, mely kiismerhetetlenségénél fogva a legjobb adóalany, hol pénzre szert tenni nagyon könnyű. Itt, ha vámentes is az áru, a kezelési költség több lehet mintha el volna rendesen vámolva; lehet a vám alá eső áru 10. 3. vagy 15. osztályba is sorozottan megvámolva s ha az illető nem ismeri ki magát meg is fizeti. Szóval míg egységes és stabil vámtarifája nem jön, addig mindenféle képpen lehet számítani.

Mindez természetes közvetlenül a kereskedőket érinti, de végül is közvetve súlyosan a gazdákat mint vevőket. Hogy azonban a gazdák tisztán ne láthassák az igazságtalanságot, nagyon ügyesen gondoskodnak az illetékesek egy kis porhintésről is a szembe.

A mai vám természetes a régi fennálló törvények alapján aranyértékben (ázsio) számítatik, s az ázsio magát emelték fel Sztojadinovic pénzügyminiszersége idején 600 százalékról 800-ra ami már akkor is nagy terhet

Schicht

Pravo
SCHICHTOVO-milo z znamko „JELEN“

je priljubljena pri vseh varčnih gospodinjah.

Pravo samo z imenom

„Schicht“ in na znamko „Jelen“!

rót a beviteli áruk vevőire. Az új kormány mindjárt hivatalbalépése idején azt felemelte 900 százalékra, de hogy az elégedetlenséget a gazdák közt elsimítsa, vigasztalóul leszállította a gabona kiviteli vámját százkilónként öt-tíz dinárral, a mi egyuttal jó volt arra is, hogy maradjanak továbbra is csendesen akkor, amikor — már eleve számítva erre — most a vámázsio ezer százalékra emelte fel, október elsejétől való kezdettel.

Mindez azonban egyedül és csak a gazdák terhére történt. Hiába szállították le a gabona kiviteli vámját, ha nincs kivinni való felesleg. Sokkal jobban esne a gazdáknak az, ha eke, kapa, nyersvas, ruhanemű stb. után nem emelték volna a vámázsio, amire a gazdáknak elkerülhetetlen szükségük van, s így majd az emelést is ő nekik

kell megfizetniük. Evvel ismét csak a gazdálkodás rovására követtek el egy súlyos megbocsáthatatlan bűnt.

Lehet s ez tagadhatatlan, hogy evvel egyensúlyozzák a be- és kivitel kereskedelmi mérlegét s éppen azért hatással lesz a dinár javulására, ami egyrészt a gazdákra is jó. Annyi haszna azonban sohasem lesz mennyit károsodnia kell az ezer százalékos vámázsio emelésével akkor, amikor a kereskedő könnyen bebeszélheti a gazdának a drága vámot annál az árunál is, amely tulajdonképp vámentes. Ha erre nem vigyáz az állam, s ily dolgok letörésére sulyt nem fektet, akkor minden más jó oldala elvész. Ebben az esetben el kell hinni azt, hogy az állam éppen azt a rétegét akarja kihasználni a tönkremenésig, amely államfentartó eleme.

Európából Amerikába — léghajón.

Mint mult számunkban már megemlékeztünk az amerikai egyesült államok kormánya egy óriási Zeppelin léghajót rendelt Németországban a jóvátételi számla terhére. Az új Zeppelin R. III. elkészülve utnak indult s már Amerikába meg is érkezett s az óriási érdeklődés mellett fogadtatás részleteit röviden közöljük.

A Zeppelin láz, ami Newyork városát az új légi cirkáló elindulásának pillanatától kezdve elfogta, szerdán

tetőpontjára hágott. Az egész város nagy izgalomban volt. Az éjszaka folyamán a Times Building egész magasságában óriási transzparenszek útján közölték a léghajó útjáról érkezett legújabb jelentéseket, rádiókészülékekkel pedig messze hallható hangon tudatták az érkezett szikratáviratok szövegét. Az egész éjszaka folyamán fényszórókkal keresték az Amerika felé tartó Zeppelint.

Newyork városa korán reggel

talpon volt. Az automobilok egész sora vonult fel a Zeppelin fogadására. Reggel félnyolc órakor a Z. R. III-at már Newyork közelében látták. Azonnal kinyiták a város összes ablakai és megnyiták a felhőkarcolók tetőtérasszai. A City nagy áruházai bezárták üzleteiket és sok épületben kitűzték a fekete-vörös-arany zászlót. Száz és százezer kéz intett az utcákról és az ablakokból a léghajó felé, a férfiak kalapjukat lobogtatták. A Hudsonban horgonyzó gőzösök, amelyek a világnak ugyszólván minden nemzetét képviselték, felhúzták a zászlót az árbóc tetejére és hangosan bugatták szírentükét. Így üdvözölte a felhőkarcolók városának lakossága az Amerikába érkezett Zeppelint.

A lakehursti repülőtéren a több százezer főnyi tömeg leirhatatlan lelkesedésben tört ki, mikor a léghajó-óriás leszállott. A hajóból elsőnek a léghajó új parancsnoka, az amerikai Klein kapitány szállott ki. Kiszálláskor boldogan üdvözölte felesége, aki ott várakozott a tömegben. Klein kapitány után a hajó vezetője, dr. Eckener hagyta el a Zeppelint. Amikor a tömeg megpillantotta percekig zugott az éljenzés, egetrengető ujjongássaj mutogatták egymásnak azt az embert, aki a hajóóriást áthozta az Océánon.

Értesülés szerint közel két és fél millió dollárnyi, az Amerikai Egyesült Államok számára teljesített jóvátételi fizetséget írnak Németország javára, amikor a Z. R. III. léghajót az amerikai kormány hivatalosan átveszi.

Illa!

Irt: Rozwadowszky.

I.

Sándor gróf bár nehezen, engedett az orvos parancsának és kint maradt. Összeszedte a szerteheverő leveleket. Az ő levelei voltak, amelyekkel még házasságuk előtt irt vala nejének: tele szerelmi áradozásokkal, gyengéd figyelmességekkel. Átlapozgatta őket.

A boldogság csillagos ege tárult eléje; az egész multat szemee előtt látta újból elvonulni, újra azok a boldog órák jutottak eszébe, amelyeket még völégény korában Illával töltött el. Hogy várta akkor is a pillanatot, hogy láthassa. Leveleiből az ifjú szerelem mámorító érzése áradt. Minden szava, minden sora gyengéd megnyilvánulása volt ifjú szerelmének. Pillanatra szinte elfeledte a szörnyű valót. — Ábrándozásából az orvos riasztotta fel, aki ép most lépett be a szobába. Keserű felébredés az ábrándos boldog álomból. Sándor gróf kutatólag nézett az orvos szemeibe, leste annak vonásait. Ezek komolyak voltak, igen komolyak. — Nem érez semmit? kérde az orvos, elégett papír szagával van tele a szoba. Sándor gróf felpizskálta a hamut. Egy könnyű láng csapott most fel majd elaludt ismét és az elégett illatos papír tüzének illatával telt be a levegő. — Sándor gróf kérdőleg nézett az orvosra — Lásza,

valami lázas képzelem hozta ide a beteget, mondá az orvos.

— az én leveleimet elégetni, mit szól ehhez? kérde a gróf az orvost. Ezek mind egytől egyig az én leveleim nézze csak és az orvos felé nyújtá a szét szórt lapokat. — Az orvos komoly pillantást vetett a levelekre, majd a grófra és mondá: ezek itt az Ön levelei mind, az igaz, de az elégetettek? — Az elégetettek? hogy érti ezt? kérde Sándor gróf felemelkedve székéről és fűrkésző pillantást vetett az orvosra. — Oh én azt hiszem ilyenkor az eszmekörök is megváltoznak, vagyis összegabajodnak régmúlt esetek a jelenlennel és közelmulttal. — A régmúlt? kérde a gróf elváltozott tekintettel nézve az orvost, mialatt kezével lázas homlokát simogatta. Az orvos szigorú tekintetét vetve a grófra, erélyes hangon szólt. Gróf ur! én azt hiszem az idő nem alkalmas arra, hogy ily kicsinyes dolgokat vitassunk most, többet nem szabad ön előtt beszélnem.

Elvesztettem? kiált fel fájdalmasan Sándor gróf.

Emberi számítás szerint igen felelt az orvos.

Sándor gróf eszeveszetten rontott neje betegszobája felé.

Azt tanácsolom, s mmi haszontalan kérdezősködés, úgyis minden hiába: szólt az orvos.

Sándor gróf egy pillanattig tétozva állva meredt a még kezében levő

levélre, majd hirtelen elhatározással belépett neje betegszobájába.

Az ágyból csak a beteg kísértetiesen fehér kezei látszottak ki párnák közül és a csipkék vibrálása volt még látható.

A gróf intett az ápolónőnek, hogy hagyja el a szobát és az távozott. A beteg még nem vette észre bejöttét és ő elgondolkodva állt egy helyben. Szívét kínos fájdalom szorította össze. Az orvos szavai — régnult és jelen — törszurásként hatottak reá. A féltékenységre ördöge hatalmába kerítette és ő fájdalmasan gondolt arra, ő hogy megvan csálva, holott feleségének határtalan szerelmét gondolta bírni. Fájdalmában alig bírta lélegzetet venni: lassan a beteg ágya elé lépett: ez aludni látszott. — Lehetetlen! hangzott lelkében egy hang. Lehetetlen, hogy ő megcsalt volna. Féltő szeretettel ereszkedett térdre a beteg ágya előtt és szöllítá Illa nevét. A beteg felnyitá szemeit, azok fényltek és fényűktől nem is látott mást Sándor gróf.

»Sándor! beh szép volt!« szólt az asszony alig hallható susogó hangon, és arcát gyengéd pir szállta meg, ajkát egy rövid szerelmes mosoly hagyta el.

Egy álom, ugy-e? hangzott a férfi izgatott hangja. Szólt Illa, mond el mit álmodtál esengett Sándor gróf.

Zene — sok — sok hegedű, hárfa, stb. mind-mind az én kedvenceim, —

hisz te tudod, — és a hangok közepe, — melyeket még most is hallok — jöttél te egy kiseddel felém.

A beteg szünetet tartott és ekközben Sándor gróf kezdé tovább folytatni. És álmod más fordulatot vett mondá: itt te elhagytad ágyadat és a mellékszobába mentél; ugy-e Illa; csak emlékezz vissza. Oh nem, szólt a beteg. A hangok mind erősebbek és érthetőbbek lettek. — Fejét félre fordítja és fülel. Hallgas csak! nem hallod a hangokat?

Hirtelen elváltoztak szép arcának vonásai és kezét elhárítólag tartá maga elé még egész testét a párnákba huzta. »Sándor, Sándor már ilt van, segíts, én nem akarok vele menni, nem!

Ki van itt? Kiálltja a gróf; szólt Illa! ki az? és a haldokló fölé hajolt. Legalább a nevét tudnám a gazembernek, gondolá Sándor gróf és ismét kérde a betegtől ki az? Hogy hívják? Tudta, hogy feleségének már minden hang nehezére esik; de hisz a halál már az ágyánál állott és ő még csak a nevét se tudja annak, aki boldogságát megzavarta?

»Gyula«, szólt egy elhaló hang, gyöngysorhoz hasonló fogak voltak egy pillanatra láthatók. Majd egy mély fagyos lehellet hagyta el a beteg ajkát, szép szemei lezáródtak, gyönyörű arcát palaszürke szín borítá be és a halál magával ragadá. Illa grófnő eltávozott az élők sorából.

(Folyt. köv.)

GLÁSZI—HIREK

— Gróf Szapáry László lasztník veimanya v M. Soboti je kak veleposlanik vogszke države v Londoni na predlaganje min. predsednika od šzlužbe gori mentüvani. Kak sze loznáva zató, ár je szvojemi pozvány ne znao zadoszta vcsiniti.

— Hasznoviten hecc. Dnéra 15. oktobra v krcsmi g. Sifár Franca v Brezovci szo med drügimi tüdi gösztje T. amerikáhecz Brezovec i Szecsko Kálmán trgovec z Lemerja bíli. Gda sze e té zviseni. T. 'ze vu vszákoga potekno, je prisao nad méno szedécsega Szecska, koga je z vszeformo ospotávanyom blato. Gda nyemi vecskrát tüdi kódisé povédo, je nyemi dvakrát po 100 Din. pénzé dao erkócs: „To más tí kódis küpi szí drva pa tanyér tak szí nemas za szvoje küpiti“. Szecsko Kálmán püszti na méri toga zvisenoga i je vzeo ti 200 Din. gori i vtekno v 'zep Ár sze ne csüti za taksega „kódisa“ ka bi prisziljen büo na T. 200 dinárov, T.-i pa tüdi nedá nazáj, je g. Szecsko ti 200 dinárov prékdao rediteli M. Krajine, da naj prékda ogengaszilnómi drüství v Brezovci. Zató gori proszimo brezovszko ogengaszilno drustvo, da naj prineszé od 200 Din. vöposztávleno potrdilo z podpiszkom pecsatom, próti sterómi pénzéze léko v reditelszvi gori vzeme.

— Szodniski glász. K de'zelnomi szodiseci v Ljubljano je premesztseni szodnik pri okr. szodiseci v M. Soboti g. Dr. Kravina. V odhájaócssem szodnik, ki je 'ze dobro poznáni büo, léko 'zalújemo edno méno düso. Nameszto nyega pride z Ormo'za szodnik g. dr. Bidovec.

— Goricsni vértovje i szadovárije, ki szo potrébni szaditi böge fajte trsztje ali cipike, z 5 Din. stemplano prosnyo do 20. nov. naj notri dájo k srezkómi ekonomí (srezko poglav.) ali pa „Vinarsko i sadjarsko nadzorništvo za mariborsko oblast v Mariboru“. Cēna za 1000 falátov na meszti v sóli szo za vceplenke 1500 Din, za korencisice I-a 250 Il. 75 D., klücsice I-a 100, Il. 35 Din., edna cepika I-a 15, Il. 10 Din. Té cēna z obcs. potrdilom dokázane menyé zmo'zne valájo, zmo'znēsi vérti 50 % vecs plácsajo.

— Pridobninszka komissija za III. i IV. klásza pridobnino odmerjenyé de sze 26. oktobra odebérála za D Lendavszki i M. Sobotski okraj z széde'zom v M. Szoboti. Odebéranye de od 8 do 1 vöre i je v interessi vszé pridobnino obvézancov (keresetadó kötelezett) da szvoje vótume doj dájo. Kandidatna lista pridobninske komissije za pridobnino III. razreda, sestavljena od Gremija trgocev za Prekmurje v M. Soboti, Skupne obrtne zadrüge v Murški Soboti in Skupne obrtne zadrüge v Dol. Lendavi. ČLANI: g. Aleksander Trautman trgovec v M. Soboti; g. Josip Toplak, trgovec z železnino v Dol. Lendavi. NAMESTNIKI: g. Štefan Kúhar, gostilničar v Markiševcih; g. Adam Bohar, mesar v Dol. Lendavi. Kandidatna lista pridobninske komissije za pridobnino IV. razreda. ČLANI: g. Štefan Sukič, krojač v M. Soboti; g.

Janez Rehn, trgovec na Tišini 5; g. Andrej Schaffhauser, mehanik v Dol. Lendavi 140. NAMESTNIKI: g. Peter Jarnevič, mizar v M. Soboti; g. Ivan Kutoša, trg. z jajci in perutnino v Veščiči; Hinko Maschancker, trgovec v Dol. Lendavi.

Prijatne vesti za reumatičare. Posle ovoga švetskoga rata hiljade i hiljade ljudi pati od teškog reumatizma i traži sebi leka po raznim kupatilima. Medjutim poznato je, da je mladi ruski lekar i bakteriolog Dr. Rahlejev pronašao lek Radio-Balsamica jedno izvanredno sredstvo protiv svih vrsta reumatizma. Lek Dr. Rahlejeva osniva se na principima proteinove terapija, ali je prepariran za upotrebu spolja. Pri upotrebi leka Radio-Balsamica reumatični bolovi veoma brzo nestaju i nastupa potpun izlječenje. Radio-Balsamica imade i tu prednost, da je apsolutno neškodljiv srcu, ne ostavlja nikakvih tragova ni na koži ni u organizmu i posle njegove upotrebe ceo se organizem popravlja, o čemu svedoče priznanja kako profesora i lekara tako i izlečenih bolesnika. Bolesnici koji su se godinama lečili raznim lekovima i kupatilima izlečeni su sa dve do tri flašice toga čudotvornog leka. Lek se izradjuje i upotrebljava u laboratoriji Dr. Rahlejeva Beograd Kosovska ulica 43. 138—1

— Velika občina Murska-Sobota. Štev. 1037/1924. Predmet: vožnja automobila i t. d. Odredba. Velika občina Murska-Sobota odredi v smislu zakona o vožnji automobila ter na podlagi §§. 5. in 12. oblastno — in vladno potrdjenih občinskih statuta in v zavarovanje javnega in policijskega reda ter z veljavnostjo in na cel občinski teritorij, da se smejo voziti: osební automobili z 15 km. kot največjo hitrostjo v eni uri, — ravno to velja tudi za motocikle, motorete, i t. d. — tovarni automobili pa z 5 km. kot največjo hitrostjo v eni uri. Gg. soferji in lastniki automobila, motocikla, motoreta i t. d. se na ta ukaz strogo opozarjajo pod ogibom kazni. Kdo prekorači to odredbo, zapade v takojšnjo kazen tudi v smislu §-a 78. zakona XX. ex 1901 o prestopkih. Za župastvo velike občine gerent: dr. SÖMEN L. I. r.

— Hitra vožnja. G. I. Wolfran iz Maribora je bil kaznovan na globo 300 Din-jev, ker se dne 25-ga septembra 1924 po cestah velike občine Murske Soboté z avtojem tvrdke „Progres“ z prepovedano hitrostjo vozil. — Tudi je bil kaznovan na globo 100 Din-jev St. Bankó iz M. Soboté, ker se je dne 6-ga septembra 1924 tudi ravnotam z motociklom prenašlo vozil. No torej, kakor se vidi, pridemo enkrat do reda in ne bode v nevarnosti hodni človeki. Upajmo, da bode že enkrat vozna besnost tudi prenehala. Gospodje, pozor in se držmo redu.

— Velika občina Murska-Sobota. Štev. 1905. Razglas! Murska-Sobota, dne 9-ga oktobra 1924. Na podlagi §-a 12. odstav. g. oblastno in vladno potrdjenih statuta velike občine in v zavarovanje javnega in policijskega reda zavkaže velika občina nasledeče: Kolesarji, motociklisti, motoreti i t. d. se po šetnjah, pešjih potih, na desni in levi strani javnih cest, — kateri se tudi smatrata za pešje poti — n. smijo voziti. To je prepovedano. Smejo se pa voziti samo v sredini javnih cest, tako da hodni človeki ne

bodo ovirani. To velja za celi torej notranji in zunanji okoliš cele občine. Po tem morajo imeti navedeni tudi lampe, katere morajo tudi goreti v času ceje temnoče, kjerkoli se vozijo. Kdo bi zagrešil proti tej naredbi, bi moral biti kašigan po zakonu o prestopkih in sicer po §-u 78. zakona XX. ex 1901. Ze županstvo velike občine gerent: dr. SÖMEN L. I. r.

— Halálozás. Vezér Károly Domanjševcei korcsmáros 24 éves fiatal felesége vérhas következtében f. hó 15-én a M. Sobotai kórházban elhalt. Alig két héttel ezelőtt lett ennek a járványnak áldozata kis fia; mikor szerencsétlen fiatal asszony másik kis gyermeknek adott életet, esett bele e betegségbe, mely rövidesen végzett is vele. Kis gyermeke él. Temetése nagy részvét mellett a M. Sobotai kórház halottas házából f. hó 16-án történt, s az ottani temetőben helyezték örök nyugalomra. Áldás poraira!

— Áldozatokat kíván a vérhas. Mint már megemlékeztünk a vérhas járvány vidékünkön erősen dühöng. Kórházban a hat ápolat közül egy, kórházon kívül Domanjševcén szintén egy meghalt ebben a betegségben.

— A megkerült télikabát. Még augusztus havában történt, hogy a nemšavcei téglagyárban dolgozó 27 éves Szlivnyek József Dolina-i lakos munkája közben Martjáncra ment cigarettáért. Visszamenet betért Rajtar szabó szobájába hol senki nem lévén elemelt egy 500 Din értékű télikabátot s azt Krányec János andrejcei lakosnak 90 Din-ért eladta. Az olcsó kabát hire eljutott a Pucinci csendőrség fülébe és Szlivnyeket letartóztatták s e hó 14-én a bíróságnak a kabáttal együtt átadták.

— Ujra megindulak a kereskedelmi tárgyalások Magyarországgal. A Magyarországgal a tavasszal folytatott tárgyalásokon tudvalevően nem rendezték az összefüggő kérdéseket. A még nem tisztázott kérdések közül a legfontosabb a forgalmi és tranzitkérdések tisztázása. Ezek az ügyek a szeptember első hetében Beogradban újból meginduló tanácskozásokon kerülnek tárgyalásra. Magyar részről Mátray Elkmér kereskedelmi miniszteriumi helyettes államtitkár és Walter Emil külügyminiszteriumi tanácsos a jövő hét elején érkeznek Beogradba.

— Véget ért az evangélikus lelkészek kongresszusa. Novisrad. A vajdasági szlovák evangélikus lelkészek csütörtökön folytatták a szerdán félbeszakított értekezletüket, amelyen az egyházi szervezkedésről folytattak tanácskozásokat. A csütörtöki értekezleten elfogadták Stefanik Igor pancsevói lelkésznek az új egyházi autonómijára vonatkozó előterjesztését. Az előterjesztés szerint a jövőben a lelkészek is képviseltethetik magukat az egyházi testületben. Azután elhatározták, hogy még

ebben az évben egyházi zsinatot hívnak össze az egyházkerület megalakítására, az új egyházi alkwrtvány megalkotása és a püspökválasztás ügyében.

— A francia haditörvényszék elítélt hét magasrangú német tisztet. A nancyi hadi törvényszék in contumaciam elítélt hét német tábornokot és öt magasabbrangu német katonatisztet, akik annakidején parancsot adtak Gerbéviller község felgyújtására és felkoncoltattak több mint száz nem kombattáns, asszonyokat, gyermekeket és aggastyánokat. A bizonyítási eljárás során körülbelül száz tanu vonult fel. nagyobbbrészt volt katonák, akik mint hadifoglyok az illető német tisztek parancsnoksága alá kerültek.

— Ujból szabad az ezüstpénz adás-vétele. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki az ezüstpénz-kereskedésre vonatkozó tiltalom megszüntetéséről. A deviza- és valutaforgalom szabályozásával kapcsolatban kiadott 1922. évi rendelet, amely megtiltotta az ezüst dinár, korona perper-érmekkel való kereskedést, a pénzügyminiszter mostani rendelete folytán hatályát veszti.

Nyílttér.)*

Figyelmeztetés!

Figyelmeztetek mindenkit, hogy mai naptól kezdve semminemű hitelért, mely beleegyezésem nélkül feleségemnek s egyáltalán családomnak nyújtatna, nem felelek.

M. Sobota, hsz. 208. 21. X. 1924

Schöntag Adolf

*) E rovat alatt közöltekért a szerk. nem felel.

Trzstvo. Kereskedelem. Blágo — Áru.

LJULJANA: okt. 21.

100 kg. Psenica—Buza	Din. 385—435
» » 'Zito—Rozs	» —350
» » Ovesz—Zab	» —320
» » Kukorica	—335
» » Proszó—Köles	» —330
» » Hajdina	» —
» » Szenő—Széna	» —75
» » Graj—Bab csres.	» —500
» » zmésan—vegyes bab	» —430
» » Krumpli	» —120
» » Len. sz.—Lenmag	» —690
» » Det. sz.—Lóherm.	» —

BENKO: okt. 21.

1 kg.	III.	II.	I. prima
Bikóv.	Bika	9.	10. 12. 13.—
Telice	Üszö	9.	10. 11. 13.—
Krave	Tehén	6.—	7. 9.—
Teoci	Borju		15.—16.—
Szvinýé—Sertés			20.—23.—
Mászt I-a—ZsirI-a.			32.5 40.—
Zmócsaj—Vaj			40.—
Spé—Szalona			30. 34.—
Belice Tojás I drb.			1.75

Pénezi Penz

1 Dollár	= D.	67.55
100 Kor. Budapest	= »	0.0894
100 Kor. Becs	= »	0.0977
1 Kor. Praga	= »	2.065
1 lira	= »	3.—
Zürichben 100 Din	=	7.55 sírk.

Z-hája vszako szrêdo — Naprêplacilo za: 1 leto 47, pò 24 frtao 12 Din. Zvùn SHS., 70 Din v Ameriko 80 Din létuo. Cêna anonc za 1 cm: med textom i izjave i poszlano 1-50 Din reklâme 1 — mali ogaszi 0-70 Din i dâvek. Pri vecskrát popûszt.

Rôkopiszi, ki sze ne szhrânijo i ne vrnêjo sze posilajô: Reditelsztvo i oprâvnistvo Môrszka Krajina M Á R K I S E V C I br. 20. posta MURSKA SOBOTA. — Postni csekovni racsun broj 12980. —

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide küldendők: M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal 20. posta MURSKA SOBOTA. — Postatakarék számla száma 12980. —

Megjelenik minden szerdán. Előfizetési ára: 1 évre 47, félévre 24, negyedévre 12 Dinár. Külföldre 70, Amerikába 80 Din évente. Hirdetési ár 1 cm-ként: szövegközött és nyílttér 1-50, rendes 1—, apróhirdetés 0-70 Din és az illeték. Többszörinél engedmény.

— Velika občina Murska Sobota. Štev. 1907/1924. Razglas. M. Sobota, dne 8-ga oktobra 1924. Opirajoč se na § 12. odst. d. oblastno in vladno potrdjenih štatutov velike občine Murske Sobote opozarjam hižne lastnike, v odsotnosti istih in pa sploh tudi najemnike na nasledeče: Hižni lastniki, v odsotnosti istih pa najemniki, sploh vsakokrat dejanski stanovalci, posestniki in prebivalci so dolžni vse občinske ceste, ulice in poti, ki so napravljene v notranjem okolišu velike občine, in sicer do srednje vrste istih vsak teden najmanj enkrat in sicer v soboto pometati in pa smét (pomet) odstraniti. Ravnotako so navedeni dolžni odstraniti tudi sneg, v času deževanja in mrzlega vremena pa, ako je pot skliska, so dolžni isti primerno nametati pepel ali pesek. Tudi to velja na pešje poti pred hižami pa tudi pred posestvi, pred vsemi nepremičninami, katere so še dolžni dejanski posestniki nanosti in nasipati močno z dobrim prebiranim kamnom in peskom, v času praha se pa morajo opraseni deli dobro polejavati. Na pešje poti se predmeti, reči privatne lastnine tja postaviti nesmijo. Tudi je dolžan vsaki na svojem svetu v notranjem okolišu velike občine raztrezajoče javne ceste in grabe v čistoti obdržati vedno, iste spremeniti je pa samo dovoljeno z privolitvijo občinskega glavarstva. V notranjem okolišu velike občine je dolžan vsak lastnik in posestnik radi zagotovitve nemotene posesti in policiškega reda napraviti plot in tega v dobrem stanju obdržati. Ko opozarjam na te dolžnosti torej vse lastnike, posestnike, najemnike, zakupnike, stanovalce in prebivalce, je tudi pozivam in odredim: da naj gornjim naredbam takoj in vsakokrat zadostujejo, naj se tokom 2 mesece nanosijo pešje poti in opravi vse v smislu naredbe ter tudi opravijo vsa dela čiščenja, kakor je potrebno in primerno, tudi iz zdravstvenih ozirorov, ker drugače bi morala velika občina izvedeti in izvršiti posledice, razun tega opraviti delo na račun in stroške dotičnega posestnika i. t. d. in mora nositi vsakdo vse posledice in škode, ki bi izhajale ali izvirale iz zamuda — tudi bi pa prišlo do kaznovanja v smislu občinskega reda in §-a 78. zakona XX. o prestopkih ex 1901. — Za županstvo velike občine: gerent: Dr. SÖMEN L. I. r.

KÖZGAZDASÁG.

A tej.

Irtá Nemes Miklós állatorvos, Murska Sobota. XII.

A belső fertőzést az embereken nehéz megállapítani, mert a fertőzés helye, ideje határozottsággal nem konstatható. Egy 14 éves mindaddig egészséges és egészséges családtól származó leányon gümőkóros tehén frissen fejt tejének gyakori fogyasztása után, gége- bél- és tüdőgümőkört észlelték. Mayerhov ugyanigy egy embert látott megbetegedni. Demme a berni kórházban 4 gyermeket boncolt, bélgümőkórosak voltak. Minden más fertőzés lehetősége ki volt zárható és bebizonyosodott, hogy a gyermekek táplálására szolgáló tej gümőkóros tehénektől származott. Sok 100 esetet írhatnék még hasonló fertőzéssel, de a következő eset figyelemre méltó. Wittlinger egy téhénen tüdő- bél- és tüdőgümőkört állapított meg és a családot, mely annak tejével táplálkozott, a fenyegető veszélyre figyelmeztette. A viruló szinben levő család nem fogadta meg a tanácsot, a tehenet nem vágatták le, fél év múlva egyik leány meghalt, egy fiu gümőkórban halálosan beteg. Az apa fél év óta fekszik gümőkórban. A 72 éves nagypapa nagyon köhög és egyik lábán negyedév óta bőrfarkas (bőrgümőkór) van. A másik leány szármalmas külsejű, köhög, mellszurásról panaszkodik.

A tuberkulózist a heptikás tehének tejétől és a tejkecskék tejétől az ember könnyen megkaphatja és ezért elkerülhetetlenül szükséges, hogy a tehén tuberkulinoztassék. A tehén olyan istállóban legyen, amelyben tuberkulózisos marha nincsen. Az istálló kellően fertőtlenített legyen. Ha ezt nem lehet végrehajtani, forraljuk fel a tejet és pedig úgy, hogy a felemelkedő hárttyát főbbször 1-2 percig tartó forrás közben kanállal szét-tépjük.

A száj és körömfájás. A hasított körmű állatokra rendkívül ragályos betegség, amely emberre, főleg gyermekekre könnyen átragad és azért az ilyen betegségben szenvedő állat teje elásandó. E járvány régebben majdnem évenként jelentkezett és mivel a tehének teje nagyon megcsappant sőt egyeseké még a betegség elmúltával sem tért vissza, igen nagy kárt okozott a gazdáknak.

(Folytatjuk.)

SALONIT

je nájbôgsa pokrivátja pala. Bôgsa je lak kaksastêcs drûga pokrivátja náprava ár je lehka, nezgoriva i trpliva, záto tûdi nájfalêsa. »SALONIT« je po nigdasnyem Hatschekovom ETERNIT sistemi narejeni. Delajo ga v SOLINI pri Spliti. — Prêkmurszko szkladisce je pri:

ČEH & GÁSPÁR trgovini v MURSKI SOBOTI.

Vsze potrebno sze zvê tûdi tam. 110-7

Sukno

kangarn in ševjot za moške in ženske obleke, ter vsakovrstno manufakturno blago za čudovito nizke cene razpošilja veletrgovina

M. Stermecki, Celje

št. 335. Slovenija.

Kdo se zaveže, da vrne v roku 8 dni ali plača Din 150— dobíti će veliko zbirko vzorcev (nustro!). Ilustrovani cenik brezplačno! Trgovci engros cene!

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtetlen drága feleségem elhunytá alkalmából a temetésen való részvétellel vagy bármily módon mély fájdalommat enyhíteni igyekeztek, ezuton fejezem ki leghálásabb köszönetemet.

Domanjšovci 1924. okt. 17.

Vezér Károly.

Előfizetések és hirdetések „Môrszka Krajínára” felvételnek Erdőssy Barnabás papir és játékaru üzletében M. Sobotában a róm. katolikus templom mellett.

NOUVA TRGOVINA v MOŠČANCIH!

HAHN SAMU

trgovina z mešaním blagom

sze odpria 15. oktôbra v Moščanci (Zrinszkovom hrâmi) V zalogi m vszefelê plâtno, štofe itd. itd.

Pincér-tanoncnak

jó házból való ügyes fiu felvétetik.

Bővebbet

PREKMURSKA TISKARNÁBAN.

Cigeo po fál cêni!

Püconszke ciglence, zavolo m nkanya presztora, cigeo, steri de od dnez mao njkesznê do nôvoga leta odpelani, odvajo prôii gotovomi placili jezero cigla za zidanye po 550 Din., jezero pokrivátjega (Falc) po 1400 Din.

134-3

MAGGIjeva
zabela

Dva izdelka, katera vsaka varčna gospodinja stalno rabi.

Pri današnjih pretiranih cenah za zalenjavo in meso za vsako kuhinjo in gospodinstvo neobhodno potrebna. — Najbolja kakovost pri najnižjih cenah.

MAGGIjeve
kocke

133-3.